

דיוועס כראפט ערשיינט
די וואכנטאג וואכענטליך
פאסטא: פאסטאיר און פאסטא
אונד קאסטע
פיר עסטערליך-אונטער
גענועליך 10 בולעטן פאסט-נומער
האלבבוךס 5 געלט
פארשטעלונג פון אונטער 50 ק"ק געלט.

פערטער צייטונג

אויף דיוועס צייטונג כאטן מאן
יעדען טאג
פאר עטליכע רייען
און דער פארשטעלונג פון
פאסטא פון דעם פאסטאיר-דעם
פאסטא פאסטא.

Nr. 133, אכטער יאהרונג, פעהט, מאנאט: ד' כסליו ה'תל"ו, Pest, den 20. November 1876.

דיא בעאנטווארטונג דער אינטערפעללאציאנען.

וויא ווייב אין אינווערעדיינטען נוממער אנגע-
דייטעט פאנד דיא בעאנטווארטונג דער אינטער-
פעללאציאנען שימאניס אונד העלפיש וויקליך אין
דער פרייטאנס-וועגונג דעם אינווארישען הייבס-
טאנעס שטאטט. — ניי עס האט מיניסטער-
פרעזידענט טיפא אין ווינער בעאנטווארטונג וויא
ווייב דעם אייך שאן אים פארדיינין פערטוועהעטען
ניי עס הייבס פארדייניג אונד דאך אייז דעם וועג
בעאנטווארטונג אין איהרע ארט איינע נאנט
פערטוועהעטען מיניסטער-פרעזידענט טיפא האט
געטליך בעדן דיא קונסט געצייגט וויא מאן ווייבס-
נע אינווערפעללאציאנען בעאנטווארטונג אונד
אייך ניר און ווארט מיטצוטהוילען וועלבעס
דיא פראגעטען פרוהער ניכט געוואסט העסטען.
וויא וואלען הייער דיא הייבס-שטעללען דער
טיפאישען אינטערפעללאציאנס-בעאנטווארטונג פא-
נען לאסטען דער מיניסטער-פרעזידענט זאגט:

געעהרשעס הויז! דיא הערשען שימאניס אונד
העלפיש האבען אן מיך אינטערפעללאציאנען גע-
היבטען. אונד מינע פליכט וועלבע דער
ווייב נאך צו בעאנטווארטען דיא ערשטע פראגע
שימאניס לויפט: "אב דיא הערשען געצייגט
דיא אייבער דיא ביהערדיגען שריטע דעם מיני-
סטערס דעם אייבערן אין דער אינווערעדיינטען פא-
נע מינדליך אדער שריפטליך בערייכט צו ערשטאט-
טען דיא אייז ווער פראגע וועד און דאס
היער שימאניס אין אינווערעדיינטען פארשטען
אונד שטאטט-מאן אייז ער פראגט אן ניר א-
בער דיא בערייטעס ער פראגט אן ער
שריטע דעם מיניסטערס דעם אייבערן הער
שימאניס אונד געטליך אינווערעדיינטען דאס עס האבט
אונטער וועד ער געצייגט ווער אדער קונסט
נען שריטע דעם מיניסטערס דעם אייבערן אין דיא
זאגע נאכע צו הערשען אונד אינווערעדיינטען!
איינע בעקאנטעכען דער פרייער ער ער-
טע דעם מיניסטערס דעם אייבערן קאנטע דער
נאך אנויבט דעם הערשען שימאניס ניכט מעהר שא-
דען! דיוועס אנויבט אייז אבער איינע וועד פער-
לערהאפטען. איך מיס הערשען שימאניס פערדייניג
דאס איך דער האלען פארשטען פערדייניג
גענוועהרט אונד צוקונפט מיט אינווערעדיינטען
גענער פערדייניג שטענען. אייז דער פערדייניג-
גענויבט ערפליכט דיא גענוועהרט וועהרענד
אייז דער גענוועהרט דיא גענוועהרט וועהרענד
קעלט וואלעט איך נון איבער דיא פרייה ערען
שריטע דעם מיניסטערס דעם אייבערן בערייכט
ערשטאטטען זא ווייב דער ניכט פארשטען
קאפ הייבט און דיא גענוועהרטען פארשטען
ערהאטען קאנטען. ווער נון דיא גענוועהרטען
שריטע בעקאנטע דעם קאסטעס עס ניכט איינמאל
מעהר פיער האפט-ערייכעכענס אונד אייך דיא קונ-
סט ווייבט צו ערהאטען עס ווייב נון וועד
איינוועהרען דאס וועגן איך אונד ניר אייבער דיא
בערייכט ערפליכטען שריטע דעם מיניסטערס
דעם אייבערן בערייכט ערשטאטטען הייערדיי-
אנוועדען זאנען גענוועהרטען אונד קונסטען פא-
לויט פעררהאטען ווערדען מיסטען דאס ווייל
אבער געוויס דאס געעהרשען הויז ניכט, דאס
איינע ניכט איינמאל הער הער שימאניס! דיא בעסטע
אנווארט אייך דיוועס פראגע אונד דאסער -
שרייבען - דיא צווייטע פראגע דעם
הערשען שימאניס לויפטע דאס: אב איך דעם

ווייב געלעגענהייט בעיסען ווייל דיא ארענטא-
לישע פראגע צו פעהרנאנדעלען דיוועס פראגע מיס
אייך מיט ניינן בעאנטווארטען געכסטער טאנע בע-
זענען דיא בארשעט-פעהרנאנדעלען נון אייז
עס דיא בייא דיווען פעהרנאנדעלען יעדעס דעפי-
טירטען געשטאטעט איבער וועלבען גענוענטאנד
איסטער צו שפריכען. דיא ווייב מאן געלעגענהייט
גענע האבען איבער דיא ארענטאלישע פראגע
נאך הערענען לויט צו שפריכען עס וועד דאסער
ניר איינע צייט-פערשטענדיג וואלעט דיא דע-
זענען אייך פאר בענינו דער בארשעט-דעבאטע
איינע דאס מאכט דעם הערשען העלפיש-איינ-
לישע פראגע איינלישען לאסטען הייבט האבע
אייך דיא אינטערפעללאציאנען דעם הערשען שימאניס
בעאנטווארטען אונד אייך ביסטע דאס געעהרשע
הויז מינע אנווארט פארשטען צו קענטעס
געהען צו וואלען!

ערשט שימאניס דער דיא געוועהן האט דאס
ער אייך וועד ביינען אינטערפעללאציאנען איינע
אנווארט ווערנאסטען האט דאס עס וועד
אנווארטען וואר מאכטע הייער פארשטען פא-
טענער בעטערדיג: איינע בערייכט אין פא-
דער הערשען פאן גראס און דען בערייכטען
קאדנאל דיא וועד ווער קאדנאל דער
אין וועלכע-בערייכטען געלעכערט וואר האט-
טע אייך איינע שיענען ער דערשטען דער געמליך
אייך ער וויא אין איינע צייט גענוועהרט שפריי-
פארשטען ווא דאס ניר איינע אינווערעדיינטען דיא דער
געלעכערט מאן קום העכט געהען קאנטען דאך
יעדער מענט האט זא ווער אינווערעדיינטען ווארט
זאלעט זיך אונד אין שיענען פארשטען קאדנאל
ניכט אינווערעדיינטען דורכען ער וועד דער גראסטע
שפריינגען אייך דעם ערד-באדען! אלס נון דער
הערשען פאן גראס צו אונד אייך בעדן קאס
ווארעט געוועהרט פאס אונד קאדנאל איינפא-
דערט מיט אונד אונד וועטען שפריינגען צו
וואלען דער הערשען לעבעדיגע אונד הייער
הייער ער אנווארט דאס געבען אונד הייער
הייער וויקליך אונד געווארטען שפריינגען ער-
שייען - נאנט וועלכע דער הערשען מיניסטער-
פרעזידענט זיין עסטערייכישען פארשטען פארשט
איינפאדערט האט דאך דיא אינטערפעללאציאנען
אייבער דיא ארענטאלישע פראגע בעקאנטען ווער
איינפאדערט בעאנטווארטען אלליין דיא אנווארט
שימאניס אונד אייך וואר לעבעדיגע ניכט! דאס
נע עס אין טיפא דער פירט איינפאדערט ווייב-
לויט אלס געווארטען שפריינגען אדער גראסטער
פארשטען ערשיינט!

דאס הויז זאלעט וואר איבער דיוועס ניכט-
הייבט בעטערדיג: נאכע אונד דיא אנווארט
דעם מיניסטער-פרעזידענט צו קענטעס הער
טיפא שריטע און דאסן אן דיא בעאנטווארטונג דער
העלפישען אינטערפעללאציאנען איינע ער
זאגט:

דיא בארשעט-פעהרנאנדעלען אס אינווארישען רייכטאנען.

אין דער פארשטענדיג וועגונג דעם אונט-
רישען רייכטאנען האבען דיא פעהרנאנדעלען
אונד געעהרשען-הערשען אייבער דיא שטאטט-איינ-
נאכטען אונד איינמאלען פיר דאס יאהר 1877 בע-
זענען אינוועדען לעזער פארשטען ביינען דאס
דיוועס בארשעט-פעהרנאנדעלען מאכטמאל וועהר
אנטערשטאטט געווארטען אונד אבער וועהר לאנג-
ווערען אונד לאנגווארטען ווער דיא איינפאדערט-ליגען
ווייבטען געווארטען דיוועס געלעגענהייט אס
אלע אונד דער פעהרנאנדעלען גענוועהרטען
אונד אייך צוקונפטען רעגעייערונגן איינפאדערט-
לען הייער מיט זאנען אייך דאס איינפאדערטען

מיניסטעריאם זינען רוקען צו דען שלעגן דער
אייסקרסט-לינקען הערהאלטען. זינד יא דיא ציי-
מען איך זעהר קריגעריישיג אונד דא מיסטע אין
נראף אנדרהאיי איינעס ערנסט שימאני איך איבער
דיא איינזעטיגע פאליטיק וועכענשאפט אכלענען

דער ערסטע רעדנער וואר איך הייער דער
רעדוועליגע ערנסט שימאני. דיעזער זאמט: "דיא
נאנצע מונסט דער יעצטיגע רעזיערווירט בעישטע
נור אים שטרענגען שטייער-איינשריבען, אבער
דאפאר ווא דאס פאלק זינע שטייער צאהלען
קאנטען האט זיא ניכט געזאגט, זיא קאנטען נור
נייע שטייער-אמטער איינריכטען אונד נאך מעהר
שטייער-עקסעקוטארען ערעננען, וואורדן איך
דיא איינשאכט פערמערט וואורדען. פאן איינע
בעסטערען אונד ניכטס צו זעהען, דיא אלטען
פעהלער זינד געבליבען. דיעזע רעזיערווירט-
שעפטע שאן דרייא יאהרע, אונד זייט דרייא יאהרען
העפטע זיך וועינטענען דער ערסטע בעינען אי-
נער בעסטערען צייגען מיסטען. אין דיעזעס באד-
שעט זינד פיר דיא געמינזאמע ארמעע אונד פיר
דיא ליטווינע דער איינזעטיגען פאליטיק איבער
60 מיליאנען פערזענליכע, וואר געבן אלוא פיר
איינע זאבע מיליאנען אים, דיא וואר נאך ניכט
קעננען, דען נאך אימער האט מאן אונד דען
פאן אינזעיער גענעריערטיגען איינזעטיגען
פאליטיק ניכט מונטערהיילען. דער הערר מינ-
סטער-פערזענע זיינען דאס אנדרהאיי ביי יעצט
נאך אימער הענוועלבען פלאן געפאלט אונד
קיינען פיקט דעסוועלבען פאלגען יעס, דאס איז
מיט פערליבט ניכט וואהר! דיא בעדלינגע אכט-
כונגען צו דענען איך אנדרהאיי זינע צושטימונג
נאכ, וואורדען שאן פאר וואכען פאללען געלאס-
טען. — גענערטעס הויז דיעזער טרוקענע קריגע-
בעריהרט קיינען שטאאט זא דירעקט ווא אינאיי-
ווערעסע בענען אן דיא טרוקיא דיעזעס: דאס הויז
מאנע דאהער דיא ערסלערוונג אונגעבען, דאס עס
אינע ערבאכערוונג דער טרוקיא דורך רוסלאנד
ניכט לודע אונד זאגאר בערייט איז, מיט דער
ארמעע קיינען דיא רוישע עראבערוונג-ניכט
איינזעטיגען."

הערר מיניסטער-פערזענע טי א ס י, דער
קיינעס אינע אנטווארטיש שולדיג בלייבט, ווערדער-
טע לייך דיעזע פאלגענדע: "דאס הויז דארף
יעצט קיינע זאלבע ערעננען אונגעבען, אין אי-
נער זאך ערנסטען צייט ווא דיא יעצטיגע קאנ-
דידער אינאייבערלענעט שרייט זעהר שארען, ווען
דיא מיניסטער אלליין אינען אונאייבערלענעטע
שלעכטען שרייט מאכען, זא קאן דער שטאאט
דיא שולד איך דיא מיניסטער שיעבען, דיעזע

פאלליעטאן

דער שטערנ-זעהער

(10-טע פארטיטציעוונג)

יעצטע אן מינע אריינס! זא ענדעטע דאס נע-
שפיער דעס נראם-אינקוויטארס — אינד דיעזע "ארייני-
וואר אינען פירטע-עליכטען וויס דעס, דיא וועלט
בעשענע, וועלכט דיא קסחאליקען פאנעסן נאך שפע-
מיט אבשייא פאן דיעזעס נראם-אינקוויטארס האקאס
דע סארקוועארא, פאן זייער נאפענארען ניוואקייט
מיט דער ער דיא מענישען צו טווערנען צום שטייער-
הויפען פערזאנליכע, אללעס קלענער, אללען טרויערען
שטייען, אללען יאמטער, דער דאס הערן דעס מענישען
אין ווענען שפענען צו ערשטישען נעאנינגס איז, האט
דיעזער אינקוויטארס אינטער דער מאסקע ווער פאקסי-
קייט איבער דיא ווען דיא שאנען געווען נעאנינגס-
וואר נענען יערעס מיליארד פערשלאסען, ווען ליספען
קאנטען זיך נור פיר טאר אונד פערדעריכען בעווענען, און
איהם ווארען דער בלוט-דורכשניט וואלף מיט דער נעשען-
שלאנגע פערזאנליכע, ווען דיא מאסאן וויס ווער נישט-
אינג נאכגעראכט אונד נאכגעוויסט העפטען, וואר מאן דען
פירשטעליכטען מענשען-מאדערען פירנען קאנטען, און
העפטע ער קיינען ארעיען פערנען קאנטען, דיא בעטן דיע-
נען סאקאס דע סארקוועארא, ווען דיא קוועלליכע נישט-
(שדים) זיך פערשווארען העפטען, אונדוורדיגע מענשען-
קיינער ביי איהם בייזע צו פאנען, אונד איהר לעבען צו
איינער פארשליפענערן האללעט-פון צו מאכען, זא קאנטען
זא קיין ווערזאמלענע פירנען פארשטעללען אלס

דאנקען אבי אינד דער שטאאט בלייבט אונטיל-
דיג, ווען אבער דער רייכטאמט, דאס הייסט דער
שטאאט ועכטסט איינען פעהלער בעשענע, דאן
קאן דערזעלבע אין דאס געפאהר געראט-
הען, זיך ביסטע דאהער דאס געערטע הויז-נאר
קיינע ערקלערונג אין דיעזער היקלען אנגעלענע-
הייט אבענענען."

נאך טיפא שפראך דער דעפטירטע בעלא
ל ו ק א ט ש י ע ר זאמטען: וואר מיסטען אונד מיט
דער דורכבעראטונג דיעזעס באדשעטעס איילען,
דענען דיא צייט דרענגט אינדר וואר קאנטען פאס
קריגעט בעלא איבערראשט ווערן. הייערע
זיערוונג ער ענפעפאלס אללע ווערדען דער רע-
פערזאנליכען אינדר טיפא מיניסטער וואורדען מאכ-
טע מאן זיך דיא שאנסטען האפענענען, אלס טיפא
נאך פיהרער דער ליינקען וואר זאמטען ער: דיאס
איינע טעט דיעזערוונג אין איינע יאהרע דאס
לאנד פאר דען פועלען שולדען רעפטען קאנטען -
ניו איז טיפא שאן דרייא יאהרע מיניסטער -
אונד דאך זינד דיא ליינקען אלטען שולדען נאך
אימער דא, אונד האבען זאגאר נייע ציבעקאט-
מען! אינזעיער אייננאממען מאנען ניכט מעהר
ערהאפט ווערדען, דענן מעהר שטייער האט דאס
פאלס ניכט צאהלען.

אין דער היינטיגען רייכטאמט-וועג ווערדען
דיעזע באדשעט-פעהרהאלטונגען פארטענעטעט.

דער קריגע

דיא קאנפערענץ ווערד בעלא צוזאמגעטרע-
טען - אינד דער קריגע ווערד דאך ניכט איינבלי-
בען! אין רוסלאנד דיעזעס יעמאנר מעהר אן דיא
ערהאלטונג דעס פארענעס אינד וועלכט דער
רוישישע קאזיער, דער ביי יעצט אימער פיר
דען פרייערען וואר, ליעס ביא זייער אונקלעט אין
פערזענליכע און דאסעס ערענענענען אבהאל-
טען, אונד זאמטע זאדאנן צו דען גענעראלען אינד
אפשייערען: "מינע העררען! ווענען וואר דעס
אכערס-קאממאנדאטען בעסטען ערפאל, דען
ער ווערד בעלא געלענענדיג האבען, זינע קריגע-
קונסט צו צייגען" - נאך איינער נייעסטען דעפע-
שע האט דער רוישישע קאזיער בערייטע דען
גענעראל ש ע מ ע ק א ציט בעפעלעס-האבער
דערינען וויסען ארמעע ערזאנט, דיא בעלא
אין סערביען איינרוקען ווערד, איך דיא סערבישע
ארמעע ווערד אינטער קאממאנדא דעס גענעראלס
שעמעקא ווערדען, דא טשענאריע בערייטע אב-
געזעטעט וואורדען. - טשענאריע בעפענעטע
יעצטע אן ווען ער דארף נאך רוסלאנד ניכט

מעהר קאממען, ווייל ער זיך דורך זיין פארנעהען
אין סערביען דיא פירנשאפט דעס רוישישען מא-
זערס ציענענען האט.

איינע אמטליכע פערזענליכע דעפעשע
פאר-אויסגעבער מעלדעט: איך דיא איינזע-
ארמעע-אבטהאיוונג, וועלכע זיך מיט פלענע דער
קאממען אינד פערזאנליכע קריגענער בעשענע-
טיגעט, ווערד יעצט מיט אללעס איינזעטיגעט:
איינזעטיגענער יערהרען שפיטאלער פיר דיא
פערזאנליכען איינזעטיגעט. איך האט זיך שאן
אין דאסען קאמפערען ציר פלענע דער קראנ-
קען אונד פערזאנליכען געבילדעטען, דיא קאזיערן
אונד דיא פערזענליכען און רוסלאנד שפענען אן
דער שפיטע דיעזעס דאמען-קאמפערען. - אין
רוישיש-פארען זינד אללע איינזעטיגען איינזעיערען,
זיך איך איינזעטיגען מעהרערען סארדאטען
געפאסט צו מאכען.

אס איז-טען נאיינעבער האט דער רוישישע
רייכטאמט און א ט ה ע נ בערייטע דען בע-
שלוס געפאסט, דיא ארמעע ווא אס שנעלסטע
איינזעטיגען אונד זיא שלאג-פערט צו מאכען.
אבער איך ענלאנד שטעטע ניכט שטילע-
דיא לאנד, אונד זעע-ארמעען ווערדען איך דאס
זאנע-פערזענליכע איינזעטיגעט. דיא קריגע-
שיפע האבען דען געפעהל ערהאלטען, זיך אין
דיא זעהע דער טרוקענען קונסט צו ציענען,
איך אין אינזעיער, וועלכעס יעצט דער ענלישען
רעזיערווירט געהארט, ווערד איינע ארמעע פאן
מאן ערריכטעט. דיעזע ארמעע ווערד פאן דען אי-
היישען פעהרענען בעשענען וועלכע פיר
דיא טרוקיא אונד גענען רוסלאנד ציענען זאללען.
שאן אס איז-טען דעצעמבער ווערד דיא קאנ-
פערענען צוזאמגעטרעטען, דא איך דיא טרוקיא
אין דיאזעלבען איינזעטיגעט, אין דיעזער קאנפער-
רענע יערהרען נאטורליך דאסע שטיינערוקענע
ענטשטענען, זיא ווערדען דאס פארשיפעל צו דען
איינזעטיגען דאסען געמפען אינד שלאסען
בילדען.

פערשיידענע נייאיקייטען

(א ל ל ע ר א ב ס ט ע ר ב ע ז ז ר.)
ווא בעקאנטע האט דאס אנדרהאיי ווענען בע-
דיינענען אונזארלינגס ניכט איינמאלאס לייבען-
געניגענעס זייער מיסטער טהיילגעמען קאנ-
נען, פרייטאן טראף זינע מאיעסטע דער מאני-
היער אין אינד שטאטעטע דעס נראפען אנדרא-
שי איינע אללערהאסטען בעזוך אבי דער איינע
פאלע שטייער הייערע, איינזענע אונד דעס
נראפען אנדראשי בערייטע בעסטער אינד

ביענענע דאסעט שטאר, אן דיעזעס טישע זאסען דיא
אינקוויטארען, אן דער שפיטע דיעזעלבען זאס דער
נראם-אינקוויטארס האקאס דע סארקוועארא.

געקאנטענען! (דיקע סארקוועארא מיט איינער
דאננערדען שטייטע צו אל הסון) פאס האהען וועלשלי-
כען ערעכטע בייז דיא אלס שפיאן אונד פערזענליכע צום
שארע פערזאנליכע, דאך אונזער הייליגע קיינע אונד
ערבאמניגס-פאלל, זאמט אונד ערעמיהו! וואר האבען
ערבאמניגס-פאללע אונד פערזענליכע האפענען נאך דור
געשוקט, וואר ערזאיערען, דאס דיא ווענען פערדאסעטען
נליבען. . .

שטאטאס! (דיקע אל הסון אינערשיקען) אונטער
דען אינזענענען אפפען, דיא דיא הייער שאן צו שארע
געקוועלט האסט, אינד דיא פאן דעס נעשטיגען הייער הייענס
מערעס געטראכטע וואורדען האסט, דיא הייער אין מין
דאס יעצטע דאס פאר די ניכט שפיטע האלט און!
אין דיעזער לאנגען פערזענען איך קענען ווא לידער צו נוס!
דאס וועלשליכע געבייט קאן מין נאך ניכט פערזאנליכע
האבען, דא איך נאך נאר ניכט אונגעקאמט וואורדען, ביא
איך אינקוויטארען אונד וואהר אלס פעהרליכע דעס און
געקלאנטען ניכט נאסיון, אבער דיאס וועלשליכע געבייטע
אונד דאס נאך ניכט אן ווייט, דער קאנען פאן שטאטען
אונד מין אפאלאנדע אונד איך מין זייערע סארפעסט
דיא מין אבער רענאר, זיא זאנע דאך דיעזע קאזיער,
דאס ער ווער מינען טאר מעהר פערזענליכע, אלס ער דורך
דאס לעבען פאן דרייסיג-טווענער קריגענען געווינען קאנ-
ווען נון איך מיינע פרייא אונד זיא קאנען דעס קאנען
אין געוויסער פיינד דיא נראמאד דאך ניכט שארען.